

Statenmededeling

Onderwerp

Uitvoeringsagenda Brabantse Agrofood 2016-2020 (UBA 2016-2020)

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Datum

19 april 2016

Documentnummer

GS: 3935520

PS: 3987395

Kennisnemen van

De "Uitvoeringsagenda Brabantse Agrofood 2016-2020" (UBA 2016-2020)

Aanleiding

Op 2 februari 2016 hebben wij de [consultatieversie](#) van de uitvoeringsagenda Brabantse Agrofood vastgesteld en u toegezonden met een [statenmededeling](#). Als onderdeel van de consultatieronde is deze versie op 19 februari 2016 in een themabijeenkomst met uw Staten besproken.

Daarnaast is ook advies gevraagd aan BrabantAdvies en is een aantal maatschappelijke partners om reactie gevraagd.

Middels deze Statenmededeling bieden wij u de geactualiseerde uitvoeringsagenda aan, waarin wij uw input, het advies van BrabantAdvies en de reacties van maatschappelijke partners hebben verwerkt. In deze Statenmededeling wordt aangegeven hoe we met de reacties zijn om gegaan.

Tegelijkertijd met deze Statenmededeling is ook het Statenvoorstel 24/16A en 24/16B aan uw Staten aangeboden. Het betreft de Begrotingswijziging "Uitvoeringsagenda Brabantse Agrofood 2016-2020".

Bevoegdheid

Provinciale Staten zijn bevoegd tot het stellen van de kaders. Deze zijn vastgelegd in het Bestuursakkoord 2015-2019 "Beweging in Brabant", het Economisch Programma Brabant 2020, het besluit van [9 december 2011](#) over het advies van de [Commissie Van Doorn](#) (Verbond van Den Bosch) en de verbreding van dit advies naar andere sectoren en de besluiten van [22 maart 2013 rond de Zorgvuldige Veehouderij 2020](#). Wij geven hier met de actualisatie van de UBA uitvoering aan.

Kernboodschap

- Uw Staten hebben waardevolle input geleverd om te komen tot een definitieve uitvoeringsagenda*

Datum

19 april 2016

Documentnummer

GS: 3935520

PS: 3987395

Op diverse momenten is met uw Staten gesproken over de uitvoeringsagenda (begrotingsbehandeling november 2015, een Informatiebijeenkomst op 22 januari 2016 en een Themabijeenkomst op 19 februari 2016). Tijdens deze bijeenkomsten heeft u input gegeven voor de definitieve versie. Hieronder wordt aangegeven hoe wij hier mee om zijn gegaan.

Helpen van boeren bij het omschakelen naar een biologische landbouw

Wij hebben de ontwikkeling van de biologische landbouw in de periode 2000 - 2011 met succes ondersteund met een voor dit doel geoormerkt projectenbudget (als onderdeel van het LIB-convenant met de ZLTO). In deze periode is de biologische sector in Brabant ver bovengemiddeld gegroeid (ca verdrievoudigd): van de 4 provincies met de minste biologische bedrijven en areaal naar de top 4 provincies.

In de laatste (interne) evaluatie van de aanpak biologische landbouw (2012) is opgemerkt dat een expliciete ondersteuning van de biologische landbouw (met een geoormerkt fonds) door de (provinciale) overheid niet meer opportuun lijkt. Dit vanwege de solide positie die deze sector (met rijks en provinciale steun) heeft verworven in de markt, onderzoeks- en kennisinstellingen en de maatschappelijke discussie rond verduurzaming van de voedselproductie en verwerking. De voorwaarden lijken gunstig voor de biologische bedrijfstak om zich op eigen kracht verder te ontwikkelen en haar voorlopersrol in de verduurzaming van de landbouw ook in de toekomst te vervullen. Voorts is in deze evaluatie opgemerkt dat projecten met een biologische component door het LIB kunnen worden ondersteund (mits er een duidelijke verbinding bestaat met de gangbare landbouw), maar er wordt niet meer nadrukkelijk ingezet op biologische initiatieven. Daarmee is biologisch (evenals het Rijksbeleid) een integraal onderdeel geworden van het innovatieproces in de landbouw en agrofoodsector.

Wij hebben in de periode vanaf 2012 op deze basis de biologische sector (als integraal onderdeel van het innovatieproces) ondersteund met circa 10 - 20 projecten in LIB-verband.

In UBA-kader worden voorlopers in innovatie en duurzaamheid gesteund om hun rol te vervullen in de transitie naar een duurzamere landbouw. Binnen dat kader krijgt de biologische sector alle gelegenheid haar kansen te pakken mits ze laat zien dat ze zich voldoende als voorloper kwalificeert.

Recente cijfers van SKAL (de certificerende instantie voor de biologische landbouw; zie <http://www.skal.nl/over-ons/nieuws/biologisch-per-provincie-in-2015>) laten zien dat de groei van biologisch in Brabant na 2011 zich heeft doorgezet, ook al is dit een stuk trager dan in de periode met expliciete

projectmatige overheidssteun: van 5.613 ha in 2010 naar 6.159 in 2015 en van 200 agrarische bedrijven in 2011 naar 250 bedrijven in 2015.

Uit een recent persbericht van Bionext (de brancheorganisatie van de biologische sector; zie <http://www.bionext.nl/consument-zakelijk/nederlandse-landbouw-kan-groeiende-vraag-naar-biologisch-niet-bijbenen>) blijkt dat ondanks de forse groei in marktvraag naar biologische producten er relatief weinig groei in de Nederlandse productie van biologisch heeft plaatsgevonden in de afgelopen 5 jaar.

Wij zijn gestart om samen met de biologische bedrijfstak een verkenning uit te voeren naar de belangrijkste knelpunten voor deze sector in Brabant om de kansen te verzilveren die de snelle toename in consumentenvraag naar biologische producten in Nederland biedt. De resultaten daarvan (verwacht september 2016) nemen we mee in de uitvoering van de UBA.

We starten een onderzoek om de verschillende vormen van verduurzaming van de landbouw en de voedselketen, zoals de biologische landbouw, te vergelijken. Op basis van de uitkomsten van dit onderzoek kunnen we de juiste keuzes maken voor de inzet van de verschillende stimuleringsmiddelen, zoals POP-3 en LIB. Dit onderzoek is als een aanvullend project toegevoegd aan de UBA onder paragraaf 3.2.4 Innovatie.

Helpen van intreders en jonge boeren

Binnen het Agrofoodprogramma is er samenwerking met een grote diversiteit aan instanties en personen. Door ook de gehele keten te verbinden komen steeds meer mensen met elkaar in aanraking. Als gevolg hiervan zullen meer mensen, vanuit verschillende achtergronden, activiteiten ontwikkelen binnen Agrofood.

Ook het Brabants Agrarisch Jongeren Contact (BAJK) is steeds vaker vaste gesprekspartner, jongeren worden expliciet betrokken bij de formulering van ons beleid. In deze gesprekken komt ook het toekomstperspectief voor jonge boeren en nieuwkomers in de sector aan bod.

Binnen het project Aanpak Nieuw Toekomstperspectief varkenshouderij besteden we ook aandacht aan het creëren van ruimte voor ondernemers die er voor kiezen door te boeren, voor jonge boeren en intreders.

Per 1 maart 2016 hebben we in het kader van POP3 een regeling opengesteld voor jonge landbouwers tot 15 april as. De intentie is om dit jaarlijks te herhalen t/m 2020. De regeling is open voor alle ondernemers t/m 40 jaar die een boeren bedrijf hebben (of onderdeel vormen van een maatschap), daarmee ook voor intreders mits niet ouder dan 40 jaar. Over deze regeling bent u begin maart 2016 geïnformeerd met een [statenmededeling](#).

Concreet maken van onze ambities en resultaten

Wij hebben ons als ambitie gesteld om in 2020 tot de meest duurzame en slimme agrofoodregio's van Europa te behoren. Het is van belang om de voortgang van deze ambitie waarneembaar en concreet te maken. Hier geven

Datum

19 april 2016

Documentnummer

GS: 3935520

PS: 3987395

we op twee manieren invulling aan. In paragraaf 4.4 van de uitvoeringsagenda beschrijven we hoe we de monitoring gaan inrichten.

Daarnaast zijn er kritische prestatie indicatoren ten behoeve van de begroting opgesteld (zie Statenvoorstel "begrotingswijziging 24/16A"). Aan de hand van deze indicatoren rapporteren wij jaarlijks onze voortgang van de prestaties in de reguliere begrotingscyclus.

Datum

19 april 2016

Documentnummer

GS: 3935520

PS: 3987395

2. Maatschappelijke partners steunen de lijn en ambitie in de uitvoeringsagenda

Hoewel er geen sprake was van een formele inspraakronde hebben wij ook onze maatschappelijke partners uitgenodigd hun reactie kenbaar te maken. De ZLTO, BMF, de Stuurgroep Dynamisch Platteland, AgrifoodCapital, de BOM, TGLE foundation en de Bernhezer Buitenwacht hebben hiervan gebruik gemaakt. Zie bijgaande link voor de binnengekomen reacties.

Enkele aandachtspunten die door onze partners zijn ingebracht, zijn:

- Het belang van systeeminnovatie;
- Het perspectief bieden voor stoppers;
- Inzet op gebiedsgerichte aanpak en regionaal maatwerk;
- Het belang van de plantaardige sector;
- De (vaak beperkte) rol van de provincie, de rol van de consument en het belang van betrokkenheid van onderwijs;
- Het grote belang van gezondheid en de One-Health aanpak;
- De balans tussen innovatie en het aanpakken van overlast;
- Duidelijkheid over de afzetmarkt waarop wij focussen;
- Een goede monitoring van de voortgang.

In de antwoordbrief aan de partners is op de diverse punten dieper ingegaan.

3. BrabantAdvies heeft een constructief-kritisch advies gegeven

Aan BrabantAdvies is expliciet gevraagd om een advies te geven op de geactualiseerde uitvoeringsagenda. De belangrijkste punten die door BrabantAdvies zijn ingebracht, zijn:

- Een waardering voor de stip op de horizon;
- Bewaking van de balans tussen innovatie en het aanpakken van overlast;
- Vraag om verduidelijking van rollen;
- Aandacht voor haalbare ambities en termijnen;
- Aandacht voor toekomstperspectief stoppers;
- Zet in op een voedselstrategie en geen landbouwstrategie;
- Werk aan vertrouwen van de burger;
- Een nieuw Verbond van Den Bosch.

In de antwoordbrief aan BrabantAdvies is op de diverse punten dieper ingegaan.

4. Geen grote aanpassingen, wel versterking.

Het aan BrabantAdvies gevraagde advies en de reactie van partners geven geen aanleiding tot grote wijzigingen in de "UBA 2016-2020". Wel hebben we op onderdelen de uitvoeringsagenda aan kunnen scherpen en verhelderen. De stip op de horizon wordt breed onderschreven, de weg ernaar toe kan verschillend zijn. Het gegeven advies en de reacties hebben de input geboden voor een beschouwing op de transitie opgave waarvoor wij met elkaar aan de lat staan en wat dat allemaal van ons vraagt. Deze beschouwing is als nawoord opgenomen in de UBA.

5. We kunnen met deze uitvoeringsagenda voortvarend verder na vaststelling van de begrotingswijziging.

Voor het realiseren van onze ambities zijn middelen nodig. Hiertoe is een begrotingswijziging voorbereid, die gelijktijdig met deze Statenmededeling is aangeboden aan uw Staten. Indien de benodigde middelen met een begrotingswijziging beschikbaar worden gesteld kan de uitvoering voortvarend worden voortgezet.

Consequenties

1. Voor het bereiken van de ambities en resultaten is samenwerking met partners essentieel

Het uitvoeringsprogramma is een voortzetting en versterking van de ingeslagen weg in december 2011 met het Koersdocument Stad en Platteland en het advies van de commissie Van Doorn (Verbond van Den Bosch). Partners onderschrijven onze ambities en er worden steeds coalities gevormd om de uitvoering gerealiseerd te krijgen.

2. Met de uitvoeringsagenda werken wij gezamenlijk toe naar een verdere transitie van de Agrofoodsector

In 2011 heeft een groot aantal spelers uit de agrofoodketen met hun ondertekening van het Verbond van Den Bosch de transitie-agenda onderschreven, die is opgesteld door de commissie Van Doorn. De ondertekenende partijen nemen van daaruit – zoals Jumbo Supermarkten – hun eigen verantwoordelijkheid. Het Verbond heeft de betrokken partijen ook het inzicht gegeven om steeds meer strategische allianties met elkaar te sluiten als noodzakelijke basis voor de transitie. Ook de provincie, als één van de ondertekenaars, voert – met de "Uitvoeringsagenda Brabantse Agrofood 2016-2020" – vanuit die strategische samenwerking samen met partners concrete projecten uit: bijvoorbeeld projecten als de KringloopToets en Lokale Waardeketens.

Datum

19 april 2016

Documentnummer

GS: 3935520

PS: 3987395

De inzet op de versterking van de uitvoering van de Vergunningverlening-, Toezicht- en Handhavingstaak (VTH-taken) is in lijn met afspraken van het Verbond, evenals de ontwikkeling van het beleid rond mest. Vanuit de afspraken uit het Verbond van Den Bosch zijn ook de Brabantse Zorgvuldigheidsscore Veehouderij (BZV) en de urgentie-aanpak ontstaan. De transitie beperkt zich niet alleen tot de veehouderij. Vanuit de aanpak van Van Doorn is steeds aangegeven dat niet alleen "Al het vlees duurzaam" moet zijn, maar de gehele Agrofoodsector. Met deze UBA omvat de aanpak de gehele keten. Ook wordt er nadrukkelijk ingezet op de plantaardige sector.

Datum

19 april 2016

Documentnummer

GS: 3935520

PS: 3987395

Europese en internationale zaken

Dit dossier heeft geen directe relatie met Europese regelgeving.

Communicatie

De "UBA 2016-2020" is met antwoordbrieven aan BrabantAdvies en de externe partners toegezonden. Ook is de "UBA 2016-2020" met deze brieven op de provinciale site geplaatst.

Vervolg

Parallel aan deze aanbieding van de geactualiseerde UBA 2016-2020 is aan u een begrotingswijziging aangeboden.

Bijlagen

1. "Uitvoeringsagenda Brabantse Agrofood 2016-2020"
2. Reacties op de consultatieversie
3. Antwoordbrief aan BrabantAdvies
4. Antwoordbrief aan partners

Gedeputeerde Staten van Noord Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

mw. ir. A.M. Burger

Opdrachtgever: T. de Zoete, tdzoete@brabant.nl,

Opdrachtnemer: U. Henkel, uhenkel@brabant.nl,